

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2019
Institution	VID Gymnasier
Uddannelse	Htx
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Bonnie Iburg - boib
Hold	htxpsyCa318

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktionsforløb – psykologiske eksperimenter og metode
Titel 2	Er vi frie til at gøre, hvad vi vil?
Titel 3	De tidlige år
Titel 4	Afhængighed – hvorfor træffer vi valg, som vi ved er dårlige for os?
Titel 5	Ondskab

Titel 1	Introduktionsforløb – psykologiske eksperimenter og metode
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 33 i grundbogen Psykologiens Veje (Læreplan 2017) eksklusiv afsnittene om skemaer og diagrammer til specifikke undersøgelser og behandling af data. <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p>Ref. 20 psykologiske eksperimenter redigeret af Henrik Høgh-Olesen og Thomas Dalsgaard, Plurafutura publishing (2012).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 1 - Gruppens magt. To plus to kan blive fem, hvis vi er mange nok Asch' konformitetseksperiment • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 2 – Lydighedens dilemma. Almindelige menneskers parathed til at skade uskyldige på ordre fra en autoritet. Milgrams lydighedseksperiment • Uddrag fra 20 Psykologiske eksperimenter kap. 3 – Hvordan kan gode mennesker blive onde? Skelsættende begivenheder, der rystede verden Zimbardos fængselseksperiment • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 4 - Os vs. dem. Menneskers automatiske tilbøjelighed til at inddele andre i os og dem-kategorier Sherifs Robbers Cave-eksperiment • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 15 – Erindringer om begivenheder som aldrig fandt sted.

	<p>Loftus' Lost in the Mall-eksperiment</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 16 – Spejlneuroner • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 18 – Placebo-effekter. Har patienters tanker og følelser indflydelse på, hvor godt en behandling virker? • Uddrag fra 20 psykologiske eksperimenter kap. 20 – Would you go to bed with me tonight? Hvad mænd og kvinder svarer på seksuelle tilbud fra fremmede
Omfang	Anvendt uddannelsestid – 6 moduler af 90 minutter Ca. 20 sider
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kernestof der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppepsykologiske processer og social indflydelse <p><u>Faglige mål, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normal fungerende menneske • Redegøre for centrale psykologiske teorier og undersøgelser • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Fremlæggelser Gruppearbejde Matrixgruppearbejde Skriveøvelser

Titel 2	Er vi frie til at gøre, hvad vi vil?
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsnittene: Perception, Opmærksomhed og Studiet af menneskelige informationsprocesser i kapitel 11 i Psykologiens Veje (2017) • Afsnittene: Pavlov og den klassiske betingning, Watsons behaviorisme, Thorndike, Skinner og den operante betingning i kapitel 9 i Psykologiens Veje (2017) • Afsnittene: Social indlæringsteori og Social kognitiv læringsteori i kapitel 9 i Psykologiens Veje (2017) • Kapitel 12 om Tænknings udvikling i Psykologiens Veje (2017) eksklusiv supplerende tekster. • Introduktion til Kahnemans teori om System 1 og System 2 fra bogen Thinking fast and slow (2011) (Se evt. https://www.berlingske.dk/boganmeldelser/din-fejlbarlige-hjerne) • Kort introduktion til Evolutionspsykologien – Afsnittene om Naturlig selektion og Etnologi i kapitel 29 i Psykologiens Veje (2017) • Afsnittene om The Big Five, Den forsigtige og risikovillige type og Menneskets dobbelthed i kapitel 18 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittene om Kønnen som biologi og Kønnen som kultur i kapitel 4 i Psykologiens Veje (2017). <p><u>Supplerende stof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Selective attention test https://www.youtube.com/watch?v=vJG698U2Mvo • Crash Course Psychology: Percieving is Believing #7 https://www.youtube.com/watch?v=n46umYA_4dM&list=PL8dPuuaLjXtOPRKzVLY

	<p>jJY-uHOH9KVU6&index=7</p> <ul style="list-style-type: none"> • The art of misdirection – Ted Talk https://www.youtube.com/watch?v=GZGY0wPAnus • Skinners rotter – eksperiment https://www.youtube.com/watch?v=MOgowRy2WC0 • Bobo Doll-eksperimentet (Bandura) https://www.youtube.com/watch?v=dmBqwWIJg8U • Artikel: Psykologisk effekt af voldelige computerspil https://videnskab.dk/kultur-samfund/voldelige-computerspil-frikendes-af-forskere • Eksperiment: Piagets konservering https://www.youtube.com/watch?v=gnArvcWaH6I • Artikel: Smartphones og afhængighed https://www.businessinsider.com/how-app-developers-keep-us-addicted-to-our-smartphones-2018-1?r=US&IR=T#-18 • Dokumentar: Født I den forkerte krop – mit barn er transkønnet (mitCFU) • Artikel – politisk psykologi https://videnskab.dk/kultur-samfund/dine-muskler-bestemmer-hvor-krydset-saettes • Prøvebilag: Does Free Will Exist? https://www.psychologytoday.com/us/basics/free-will
Omfang	Anvendt uddannelsestid – 13 moduler af 90 minutter Ca. 54 sider kernestof
Særlige fokuspunkter	<p><u>Kernestof, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppepsykologiske processer og social indflydelse • Menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø og kultur • Psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, intelligens og hukkommelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af omverdenen. • Selv, identitet og personlighed <p><u>Faglige mål, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normal-fungerende menneske • Redegøre for centrale psykologiske teorier og undersøgelser • Udvalge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Individuelt arbejde Skriveøvelser Eksperimentelt arbejde Fremlæggelser Quiz

Titel 3	De tidlige år
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsnittene om Erik Erikson, Daniel Stern, John Bowlby og Mary Ainsworth og afsnittet om Kritik af fase-teoriene i kapitel 6 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittene om Omsorgssvigt, Børns reaktioner på omsorgssvigt og afsnittet om Risiko og resiliens i kapitel 8 i Psykologiens Veje (2017). • Kapitel 23 om Stress og coping i Psykologiens Veje (2017) – eksklusiv supplerende tekster. • Kapitel 15 om Intelligens i Psykologiens Veje (2017) – eksklusiv supplerende tekster. • Kapitel 5 om Medfødte forskelle i Psykologiens Veje (2017) – eksklusiv supplerende tekster. • Afsnittene om Fra ydre til indre kontrol, Pro-social adfærd og aggression og raseri i kapitel 7 i Psykologiens Veje (2017). <p><u>Supplerende stof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentar: Er du mors lille dreng? (mitCFU.dk) • Uddrag fra dokumentar: Er du mors lille dreng – 10 år efter (mitCFU.dk) • Uddrag fra dokumentar: Er du mors lille dreng på egne ben (mitCFU.dk) • Youtube-klip: Born Good? https://www.youtube.com/watch?v=FRvVFW85IcU&t=330s • Youtube-klip: Still face-eksperimentet https://www.youtube.com/watch?v=Btg9PiT0sZg

	<ul style="list-style-type: none"> • Youtube-klip: The Strange Situation https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUHU • Youtube-klip: Harlows aber https://www.youtube.com/watch?v=hsA5Sec6dAI • Crash Course Psychology #23: Controversy of Intelligence https://www.youtube.com/watch?v=9xTz3QjeloI • The Ellen Show: Særligt begavet https://www.youtube.com/watch?v=0POHnKF2pH4 • Crash Course Psychology #24: Brain vs. bias https://www.youtube.com/watch?v=75g4d5sF3xI • Youtube-klip: Skumfidustesten https://www.youtube.com/watch?v=Yo4WF3cSd9Q • Youtube-klip: Pro-social adfærd https://www.youtube.com/watch?v=Z-eU5xZW7cU • Youtube-klip: Steven Pinker - The Blanke Slate https://www.youtube.com/watch?v=ekI31kzb6iU • Prøvebilag: Uddrag fra Man vælger ikke selv, om man vil være mønsterbryder (<i>Information</i>, 22. december 2016). • Prøvebilag: Uddrag fra Kan børn få stress? (<i>Samvirke</i>, 23. januar 2016) • Prøvebilag: Når velstillede forældre svigter (<i>Berlingske</i>, 13. januar 2014)
Omfang	Anvendt uddannelsestid – 13 moduler af 90 minutter. Ca. 47 siders kernestof
Særlige fokus-punkter	<u>Kernestof, der fokuseres på:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppepsykologiske processer og social indflydelse • Menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø og kultur • Omsorg, sårbarhed og resiliens.

	<ul style="list-style-type: none"> • Psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, intelligens og hukommelse • Selv, identitet og personlighed • Individuelle forskelle i livsstil og håndteringen af udfordringer, herunder stress og coping. <p><u>Faglige mål, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalfungerende menneske • Redegøre for centrale psykologiske teorier og undersøgelser • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Vurdere betydningen af kulturelle faktorer i forhold til menneskers adfærd • Formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Skriveøvelser Individuelle præsentationer Quiz

Titel 4	Afhængighed
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikel: Nydelse og afhængighed i hjernen (Kristine Rømer Thomsen og Morten L. Kringelbach) • Gennemgang af Daniel Kahnemans system 1 og system 2 fra bogen Thinking Fast and Slow (2011) se evt. https://www.berlingske.dk/boganmeldelser/din-fejlbarlige-hjerne • Afsnittet om Hjernens belønningssystem i kapitel 14 i Psykologiens Veje (2017) • Afsnittet om Hukommelse i kapitel 11 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittet om Motivation i kapitel 31 i Psykologiens Veje • Artikel: Misbrug årsager og forklaringer af Jette Møllerhøj, Socialstyrelsen • Youtube-klip: The Chemistry of Addiction https://www.youtube.com/watch?v=ukFjH9odsXw&t=2s <p><u>Supplerende stof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikel: Er det ikke bare hash? Stof Unge – Særnummer 2018 • Pjece: Forebyg ludomani – Center for ludomani • Genopfriskning af behaviorismen fra tidligere • Genopfriskning af evolutionspsykologien fra tidligere • APA on addiction https://www.apa.org/topics/addiction/index

	<ul style="list-style-type: none"> • Youtube-klip: Car Crash-eksperiment – Loftus https://www.youtube.com/watch?v=Rg5bBJQOL74 • Dokumentar: From addiction to recovery (mitCFU)
Omfang	Anvendt uddannelsestid – 9 moduler af 90 minutter
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kernestof, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppepsykologiske processer og social indflydelse • Stereotyper og fordomme. • Omsorg, sårbarhed og resiliens. • Psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, intelligens og hukommelse • Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af omverdenen. • Individuelle forskelle i livsstil og håndteringen af udfordringer, herunder stress og coping. <p><u>Faglige mål, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normal fungerende menneske • Redegøre for centrale psykologiske teorier og undersøgelser • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger • Vurdere betydningen af kulturelle faktorer i forhold til menneskers adfærd • Formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Individuelt arbejde

	Skriveøvelser
--	---------------

Titel 4	Ondskab
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsnittene om Fravær af empati, Fravær af selvkontrol, Moralsk Frakobling og Det onde som frihed i kapitel 24 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittet om Intergruppekonflikter i kapitel 21 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittet om Kulturmøder i kapitel 22 i Psykologiens Veje (2017). • Afsnittet om Personlighedsmodellen i kapitel 16 i Psykologiens Veje (2017). • Klip med Paul Bloom – Against Empathy https://www.youtube.com/watch?v=IjBhxq_YpiQ <p><u>Supplerende stof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skurke i fiktionen – oplæg omkring skurke i fiktionen med udgangspunkt i bogen Skurke af Jens Kjeldgaard-Christiansen, Aarhus Universitetsforlag (2019). • Artikel: Douglas Murray on immigration, Islam and identity (<i>Evening Standard</i>, 4. maj 2017). • Prøvebilag: Advokater: Danske soldater udførte tortur mod civile (<i>Politiken</i>, 3. maj 2016).
Omfang	<p>Anvendt uddannelsestid – 12 moduler af 90 minutter</p> <p>Ca. 32 sider kernestof</p>
Særlige fokuspunkter	<p><u>Kernestof, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppepsykologiske processer og social indflydelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Stereotyper og fordomme. • Psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, intelligens og hukommelse • Selv, identitet og personlighed <p><u>Faglige mål, der fokuseres på:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normal fungerende menneske • Redegøre for centrale psykologiske teorier og undersøgelser • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Vurdere betydningen af kulturelle faktorer i forhold til menneskers adfærd • Formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Individuelt arbejde Skriveøvelser Fremlæggelser